

נבחרתי אבותי

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

אמירת סליחות ביום, וחשש ביטול תורה, והעת הראויה ביותר לאמרון מתוך שו"ת החיים והשלום סי' קע"ו למוהר"ר חיים כסאר זצ"ל

שאל השואל: למי שאינו יכול לקום לסליחות, כגון בחורים שבישיבותיהם מתחילים לומר סליחות רק ביום ראשון בשבוע שלפני ר"ה, האם יכולין לומר סליחות ביום, והאם אין בזה חשש ביטול תורה, או שצריכים לקום באשמורת הבקר דוקא.

תשובה: דבר פשוט הוא שיכולין ביום לומר סליחות, אבל מ"מ עדיף טפי לומר באשמורת הבקר, כדי שתעלה תפלתם ותתקבל בכלל תפלות כללות ישראל דנפישא זכותיהו, וסמך לזה ה"א כביר לא ימאס. וג"כ יוצלחו בזה בעסק התורה ולא יעפפו, ויתקיים בהם יעלו אבר כנשרים וגומ'. ומצד יו"ט תכתבו בסה"ת ובסה"ז יום כ"ה אלול תשל"ז סדר עקידה.

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

עת לבכות

כתב הרב 'פלא יועץ' (בע"ב ביה) בזה"ל: ולפי גדל סגולת הדמעות ראוי להתחזק להוציא בשעתו. ואם לא יכול בשום אופן להוציא דמעה, יתן את קולו בבכי, שגם הוא חשוב לפני ה' ומבריא את המקטרגים, כדכתיב (תהלים ו. ט): סורו ממני כל פעלי און כי שמע ה' קול בכי. אך במסתרים תבכה נפשו בינו לבין קונו באפן שלא יבואו להלעיג עליו ושלא יהא מחזי כיוהרא, והכל לפי מה שהוא אדם ולפי המקום ולפי הזמן, יש עת שראוי להרים קול בכיה ולהיות בוכה ומבכה לעורר את העם בבכיה, ויש אדם שראוי לו להסתיר הבכיה כאשר זוהי דרך ישרה בכל דרכיך והצנע לכת עם אלקיך, וכל מעשיך יהיו לשם שמים, וטוב איש יכלכל דבריו במשפט, עכ"ל.

וכבר מצינו כדבריו בנביאים להדיא במעשה דדוד המלך ובת שבע, לאחר שהוכיחו נתן הנביא אמר (שמואל ב. יב. ג-ט): ויאמר דוד אל נתן חטאתי לה' ויאמר נתן אל דוד גם ה' העביר חטאתך לא תמות: אפס כי נאץ נאצת את איבי ה' בדבר הזה גם הבן הילוד לך מות ימות: וילך נתן אל ביתו ויגף ה' את הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויאנש: ויבקש דוד את האלד'ים בעד הנער ויצם דוד צום ובא ולן ושכב ארצה: ויקמו זקני ביתו עליו להקימו מן הארץ ולא אבה ולא ברה אתם לחם: ויהי ביום השביעי וימת הילד ויראו עבדי דוד להגידי לו כי מת הילד כי אמרו הנה בהיות הילד חי דברנו אליו ולא שמע בקולנו ואיך נאמר אליו מת הילד ועשה רעה: וירא דוד כי עבדיו מתלחשים ויבן דוד כי מת הילד ויאמר דוד אל עבדיו המת הילד ויאמרו מת: ויקם דוד מהארץ וירחץ

ויסך ויחלף שמלתו ויבא בית ה' וישתחו ויבא אל ביתו וישאל וישימו לו לחם ויאכל: ויאמרו עבדיו אליו מה הדבר הזה אשר עשיתה בעבור הילד חי צמת ותבך וכאשר מת הילד קמת ותאכל לחם: ויאמר בעוד הילד חי צמתי ואבכה כי אמרתי מי יודע יחנני ה' וחי הילד: ועתה מת למה זה אני צם האוכל להשיבו עוד אני הלך אליו והוא לא ישוב אלי: עכ"ל.

וכבר ידוע והעלה זאת מרן הגר"י רצאבי שליט"א בחיבורו 'שע"ה' (סי' ק"י ה"ה) וז"ל: נוהגים להתפלל בבכיה, ואפילו כשחל ר"ה בשבת, וכול שכן ביום הכפורים. ורבינו האר"י ז"ל אמר שמי שאינו בוכה בימים אלו, מורה שאין נשמתו טובה ושלמה. וכשנפלת עליו בכיה מאליו, זוהי הוראה שדנים אותו באותה שעה למעלה, אם ביום ראשון או ביום שני, עכ"ל.

ובאמת הבוגרים בנו זוכרים היטב כיצד היו אבותינו בוכים בתפילות של ימים נוראים וכן בעת שקוראים תהילים בעת צרה, ואף כשהיו שרים בעת מנחת שבת, בפרט בבית י"ה ממכון שבתך, תשגיח ותראה. וכמו שסיפר הרב חננאל שרארה אשר היה הולך מידי שבוע לשנות הפרשה וההפטרה בפני מארי חיים כסאר זצ"ל וקרא ההפטרה של אליהו הנביא אשר הוכיח את העם שהלכו אחרי הבעלים, וכשהגיע לפסוק 'ענני ה' ענני' (מלכים א. יח) ראה את מארי חיים כסאר בוכה בדמעות. ולעמת זאת כשנגרם להם הפסד ממוני וכיו"ב לא בכו ולא ביכו. בכייתם היתה בדעת ובהשכל ולא בושו להראות דמעות לעיני כל כאשר הגיעה עת הבכיה.

ואזכיר בקצרה מאוד את אימי ע"ה, אשר מעולם לא ראינוה בוכה ואף בעת פטירת אבי ע"ה כשנבשרה בכך מחתה דמעתה בחוץ וחזרה לבית ללא כל בכיה, וגם שחלתה במחלה הידועה ב"מ שנים ארוכות, לא מצאנוה אף פעם בוכה. אך כאשר ראתה שאחד מבניה שינה מראיתו מהמראה היהודי שהיה חתום על פניו, בכתה.

והיום ידאב הלב, מפני שיש המתביישים לבכות באמת כשצריך אומרים 'לא נעים', ויש מרבים לטעות ובוכים על מה שלא צריך ואין צורך להרחיב בדברים ידועים. ואם היה האדם מרע לעצמו, ישא הוא את אשמו. אך הבעיה שילדיו רואים על מה הוא בוכה ועל מה אינו בוכה, ומקלקל חינוך ילדיו. וזה הזמן לבכות גם על זה לתקן וליישר דרכיו, ושערי דמעות לא ננעלו, אך כמובן זאת רק כאשר מעשים נשתנו.

ברכת תתנו בספר החיים ובספר הזכרון שלוחה

לכל קוראי הגיליון, ובפרט לתלמידים להורים ולתורמים הנכבדים והיקרים, אשר בזכות כולם אנו זוכים ומזכים, ומגדלים צאן קדושים לעשות רצון יוצר עולמים, בדרך אגותינו הקדושים והטהורים.

מחידושי רבותינו

אתם נצבים היום כלכם וגו' (דברים כט ט)

במדרש למה נסמכה פרשה זו לפרשת קללות, לפי שבשמעו ישראל צ"ח קללות שבפרשה זו חוץ ממ"ט שנאמרו בת"כ, מיד הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד, מיד קרא להם משה ופייסן ואמר להם אתם נצבים וגו', עכ"ל.

אמ"ל התוכחות הללו הן עמדתכם וקיומכם בעולם, שבעבורם ישראל נכנעין לפני הקב"ה ושבין בתשובה שלימה, ומתודין על חטאם ומטיבין מעשיהם, והן הדרך החיים לבנ"א כמו שנאמר ודרך חיים תוכחות מוסר, ואומר כי את אשר יאהב ה' יוכיח וגו'.

ד"א. למה סמך ושמרתם את דברי הברית הזאת לפרשת אתם נצבים, לומר לך שאם אתם משמרים את התורה שקבלתם עליכם בברית בשלימות, הרי אתם ניצבים ועומדין לפני ראשיכם שבטיכם וגו' עד כל איש ישראל בשלימות כולכם.

ד"א. אתם נצבים היום וגו', זה ר"ה שהוא היום המיוחד לדין לכל באי העולם, כמו דתנן בדר' פרקים העולם נידון עד בר"ה עוברין לפניו כבני מרון וכו', שצריכין לפשפש במעשיהם ולחפש איזו זכות איזו מצוה שתבוא לידם, בכדי שבוז יבוא יום הזכות (דהיינו ר"ה) ותכריע הכף לזכות, לפי שבשעה שדנין את האדם כל דרכיו נשקלין במאזנים, ואפילו הכרע קל נענש האדם עליו, ואין שום אדם יכול להישמט ולהזדקק על מעשיו כב"ו שמזדקק ונשמט על מעשיו לפי שעה בעלילות דברים רח"ל, ונדע ג"כ שאנחנו משועבדים לו יתברך ולתורתו שאינו מועיל ההתשלות בעסק התורה ובקיום המצוות, אלא צריכין אנו לבקש תרופה למחלתנו זאת מלפני אבינו שבשמים שיסייענו על מעשה רצונו לילך בדרכיו הטובים והישרים בכדי שבוז נזכה ליכתב וליזכר בסה"ח ובסה"ז.

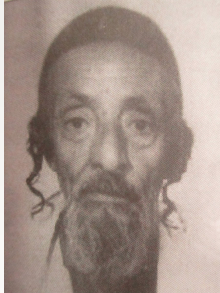
(יקין המובח' למהר"ח כסאר זצ"ל)

פתרונות לפרשת 'כי תבוא'
אחודה חידה!
הזוכה: מי שהכל שלו.
מי בתמונה: הרב שלום כסאר.
הזוכה: אלישע חן.

אחודה חידה!
פסוק המובא בפרשת
שמנהגים לאומר כתשובה
ויש האומרים אותו בשגיאה
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

תפארת בנים

אל הילד הזה
התפללתי...
משפחות מיוחדות...
צוות נפלא...
לא פלא שהילדים
שמחים ומאושרים

ההכנה הראויה בערב ראש השנה

ז"ל מהרי"ץ בעץ חיים (ת"ג דף נח.):

הרבה פרושים נהגו להתענות ערב ראש השנה, וזכות הוא להם, וזכות הוא לו לוותר שלישי עונותיו כדאיתא במדרש.

וצריך כל אדם לפשפש במעשיו ערב ראש השנה ולהתודות עליהם, למען יצא בדימוס וימצא זכאי בעת הדין בראש השנה. ויש שנהגו לילך על קברי הצדיקים כדי שיבקשו המה רחמים עלינו, וגם הוא יבקש רחמים עליהם שמה. ויש שנהגו לטבול בערב ראש השנה במקוה, ובה תלוי גם כן להתקבל תפלתו ביום הנורא יום הדין בראש השנה. ומצוה על כל אדם להסתפר ולרחוץ ערב ראש השנה. ואח"כ ילך להתפלל תפלת מנחה בבית הכנסת באימה ויראה וקדושה וטהרה, ודמעות על לחיו. וטוב ויפה ומצוה על כל אדם להדר להרבות בצדקה כפי כחו, כי סגולתה לכפר עונות וזדונות:

בהתקדש היום יקדים לבא לבית הכנסת ולהתבודד עם קונו על אשר אשם על הנפש, ולדרוש סליחה מהאל החנון. ויכוין לבו לתקן בתפלות הימים האלו כל התפלות הנדחו מחסרון הכוונה.

ושוב יפיל תחנתו על השנה, תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה. וזהו על פי מה שאמרו בסוף מגילה עזרא תיקן שיהו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת, ושבמשנה תורה קודם ראש השנה, כדי שתכלה שנה וקללותיה, שאף עצרת ראש השנה הוא שנידונין בו על פירות האילן. נמצא פרשת במדבר ופרשת נצבים מפסיקות בין הקללות לראשי השנה ע"כ.

ויכלול בכוננתו גם על החטאים והעונות אשר עומד עליהם בארור: ואח"כ יקבל עליו קדושת היום במזמור היום, ולא כנדפס בסידורים המזמור תחלה, דתחילה יש לנו להתפלל על אחרית השנה שעברה בטרם נקבל קדושת היום שהיא תחלת השנה באמירת המזמור של-קדושת היום. וכן כתב הרב חמ"י:

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לעילוי נשמת
מרת חביבה בת רחמה
אוחנינה ע"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת
מוהר"ר חיים בן שלמה עדני זצוק"ל
מרא דאתרא דאליכין, תנצב"ה

בדרכיהם אתהלך...

בור כרה ויחפרהו ויפול בשחת יפעל

היהודים בתימן היו משלמים לשלטון מס גולגולת (דמי חסות), מידי שנה בשנה. בין אנשי קהילת סודום היה יהודי עני וחולה, שלא היה לו אפשרות לשלם את המס. כשהגיע לכפר סודום גובה המס המוסלמי, היה לוחץ על היהודי העני לשלם מיד, ללא רחמנות, ולא הסכים להמתין עד אשר יחלים. הרב שלום הכהן אשר היה רב המקום התערב ושילם מכיסו לגובה.

גם עם יהודים אחרים מעוטי יכולת, נהג גובה המס בתקיפות ובגסות והיה מקלל את היהודים. מה עשה הרב שלום הכהן, ניגש אל עשרים איש ורמז להם לעזוב את מלאכתם למספר שעות. הרב אסף את האנשים לבית הכנסת וביקש מהם לקרוא מזמורי תהלים. הוא צייר את דמותו של הגובה המוסלמי, תלה אותה בהיכל ואמר למתפללים: "כשתראו כי הציור נפל, אמרו לי". בנתיים היה הרב מכון כוונות ידועות, כשאינו מגביה את ראשו. כשסיימו המתפללים לקרוא את הספר השני של תהלים, ראו לפתע כי הציור נפל לארץ והודיעו זאת לרב. מיד אמר הרב "מי יתן מציון ישועת ישראל וכו'" (פסוקים הנאמרים לאחר קריאת תהלים) וביקש מהמתפללים לומר: "כן יאבדו אויבי ישראל ואויבי השם".

כשסיים גובה המס המוסלמי את מלאכתו, עזב את הכפר כשהוא רוכב בגאווה על חמורו. והנה כשהיה קרוב לביתו, לפתע מעד החמור ונפל עם רוכבו. המוסלמי ששבר את מפרקתו, זעק לעזרה ואין מושיע לו. הוא לא יכל לקום ממקומו ונשאר מתבוסס בדמו. לפנות ערב עבר שם אדם, שהזעיק את בני משפחתו של הגובה. בני משפחתו מצאוהו כשהוא בלי הכרה ובקושי היה מדבר. שאלוהו: "מהיכן באת?" אמר להם: "הייתי אצל יהודי סודום וגביתי מהם מס". שאל אותו אחיו: "שמא התקוטטת עם הרב של היהודים הכהן?" אמר לו: "כן, ועוד קיללתי אותו". אמר לו אחיו: "אם כן אתה חפרת את הבור לעצמך, ועכשיו תשא עונך, כי אין לאל ידינו להצילך". בלילה נפח הגובה את נשמתו, וקבורת חמור נקבר. "כן יאבדו כל אויביך ה'".

(לבינים ספרו עמ' קלו)

מהליכות אבותינו

מהנהגות אבותינו בערב ראש השנה

מתוך מנהגי ומסורת תימן אשר כתבם מוהר"ר אברהם אלנדאף זצ"ל (הודפס בספר 'כל כתבי בעל ענף חיים' ח"א עמ' רס"ב) וז"ל:

בצנעא בירת תימן והסביבה נמצאים כל מיני ירקות שקונים לר"ה לסימנא טבא כמוזכר בתלמוד ופוסקים וכן מיני פירות. אך ברוב הכפרים אינם נמצאים הירקות הנזכרים רק הקארא (דובא בל"ע תימני), והוא מתוק ואומרים עליו שתהא שנה מתוקה.

ערב ר"ה, הפלחים בעלי הגנות כבר רגילים ויודעים מתי זמן חגי היאודים ומביאים מגנותיהם בער"ה כרתי וסלקא וצנון וגזר וקרא, והכל קונים במיל (ביסה) או שני מילים (רביעיה) מכל מין לסימנא טבא לומר בר"ה בעת הסעודה כמו שכתב בש"ע.

והעשירים קונים כבשים ויתר העם קונים בשר מאשר ימצאו, ואין מדקדקין לחזר אחר ראש כבש או ראש בהמה גסה, והעניים מסתפקים בראש תורנגול או ראש השום.

הזרזים מקדימין להסתפר מהבוקר, ומכינים כל צרכי יו"ט. הערבים בעלי הפרדסים מביאין מהכפרים ועיירות הקרובים לרחוב היאודים מיני פירות רמונים תפוחים אפרסקים פולים ואגוזים חדשים וכיוצא, וכל אחד קונה כפי מסת ידו לכבוד היום הקדוש.

ואין חוששים למה שכתב רמ"א שאין לאכול אגוזים שהוא בגימטריא חטא, ואומרים דאדרבה צריכים לאכלם ולכוין להתיש כח היצר, שכן קורין לפולים קלא העולה בגימטריא ס"מ, כיון שמורגלים כל השנה לאכלו עם פולים או אפונים קלויים לפני הסעודה למתק שתיית היין שרף או היין גפן וזה מצוי בצנעא או עיירות הגדולות וקצת כפרים.

בצנעא זריזין מקדימין לילך בהשכם לבית המרחץ, ורבים הולכים בצהרים למקוה לטבול.

המקוואות בכל ערי תימן בנוים בחצרות בלי כיפה, ומי שהוא איסטניס אינו טובל בהם מפני קרירות המים, ומסתפק ברחיצה בביתו או במרחץ דחמירא סכנתא.

אין לובשים מלבוש חדש, כי אם מי שנצרך לו מניחו עד ליל יו"ט שני כדי לברך שהחינו כמו שכתב בש"ע, וטעמם שאין להראות שמחה יתירה ביום הדין ושיהיה לבו של אדם ירא ופחד.

מבצע

'אוספים זכויות'

הכולל את כל תלמידי הת"ת

ובו מוגרל מידי שבוע

שופר של איל

עלה בגורל התלמיד הנעים והמיוחד

יהונתן שיאחי נ"ו

יהא רעוא שיזכה לתקוע

בשופרו של משיח, אכ"ר.

מבצע זה נדבת ניסים בן זכאי ולימור בת ציון להצלחתם

ולבריאותם

ולהצלחת ילדיהם לגדול בתורה וביראת שמים, אמן

צמצוהי לשון

דפּתְרָא-מה שכיום אומרים דפּתְרָא (עור שאינו מעובד כל צרכו).

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,
דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,
יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

ככה זה נראה שנהגים בתלמוד תורה
מקדימים וממתינים לפתיחת השערים

מרכת
מללא ספא ודגיא יאה
לזוחה
מספחת קני היקרה
לרעל
הולדת הפת
יאה רעוא שירו הוריה
ממנה נחת דקדושה,
מפריאות איתנה, ותעדל
ותעשה רצון קונה, אכוייר

חכמי תימן

הרב שלום הכהן זצ"ל
חי לפני למעלה ממאה שנה
בכפר סודום אשר במחוז
כוולאן הסמוך לעיר הבירה
צנעא.
בכפר סודום ישה קהילה
יהודית עתיקה ולה שלוש
בתי כנסת.
נודע כתלמיד חכם ואיש
קבלה, והיה מלמד תינוקות
של בית רבן.
וראה מעשה עליו במדור
'בדרכיהם אתהלך'

לרפואת

חיים בן ציביה
ושושנה עשירה בת
חממה בתשכחע"י

התודה...

הברכה...

לאניש היקר במעלה,
אך אל הכלים נחבא
ויושב לאתר הארץ מדרומה, ושם
פניו לסייע לתלמוד תורה, ברצון
באהבה ובחיבה,
היה דוד נחרי הי"ו.
יזכהו ה' ביה להגדיל תורה
ולהאדירה, ברוחניות ובגשמיות
להרבות חיילים לתורה ולתעודה,
ויכתב בספר החיים ובספר הזכרון,
ובספר מחילה וסליחה וכפרה,
ויפתחו לו ולבני ביתו כל השערים
אשר אנו מזכירים בקדיש של
ראש השנה וביומא דכיפוריא,
אנייד

הערות, הארות ותשובות לחידות
ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
או במייל:
Nahari@enativ.com

לק"י

מזמין את הציבור הקדוש לאמירת

"סדר אשמורות רבתי"

עם תלמידי הת"ת והוריהם במעמד נשיא המוסדות

מן הגאון רבי 'יצחק רצאבי שליט"א

פוסק עדת תימן

מח"ס שלחן ערוך המקוצר ח"ח, שו"ת עולת יצחק ג"ח ועוד

ובהשתתפות בנו

הרה"ג משה רצאבי שליט"א

רב ק"ק 'פעולת צדיק' אלעד.

ראש העיר הרב ישראל פרוש הי"ו

וסגן ראש העיר הרב ברק צברי הי"ו

האשמורות יתקיימו בערב כיפור ליל שלישי ט' תשרי תשע"ט.

בשעה 4:00 בבית הכנסת "פעולת צדיק"

רחוב רבינו סעדיה גאון (פינת המאירי) אלעד.

תפילת שחרית בהנף החמה

דרשת מן שליט"א בסיום התפילה

בברכת

תכתבו בספר החיים ובספר הזכרון

הנהלת התלמוד תורה

לזש"ק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לזש"ק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה